

Meer mineralenafvoer met voorgestelde normen voor mineralengehalten in varkens

Maikel Timmerman en Mart Smolders

Mineralengehalten in varkens komen niet overeen met de normen uit de Tabellenbrochure. Gemiddeld is de afvoer van fosfaat met de dieren op een varkensbedrijf 5% hoger en de afvoer van stikstof 7% hoger. De extra mineralenafvoer met de varkens verklaart voor een deel het MINAS-gat van Praktijkcentrum Sterksel, maar niet het hele MINAS-gat.

Het is gebleken dat de mineralengehalten in varkens vaak hoger zijn dan de normen uit de Tabellenbrochure. Dit betekent dat een deel van het MINAS-gat van varkensbedrijven verklaard kan worden doordat er in werkelijkheid meer mineralen met de dieren is afgevoerd, dan op papier heeft plaatsgevonden. Daarom worden dit jaar nieuwe normen voor de mineralengehalten in varkens vastgesteld om dit probleem op te lossen. Om de gevolgen van de voorgestelde normen te kunnen beoordelen, is voor twee fictieve bedrijven de mineralenafvoer met de dieren volgens de bestaande en voorgestelde diernormen berekend. In de bestaande situatie is uitgegaan van de diernormen uit de Tabellenbrochure 2001. Tevens zijn de MINAS-

Bestaande en voorgestelde normen voor fosfaat en stikstofgehalten in varkens

Een van de oorzaken van het MINAS-gat bij varkensbedrijven is dat de bestaande normen voor vastlegging van fosfaat en stikstof in varkens te laag zijn. Daarom hebben varkenshouders van Bureau Heffingen uitstel van betaling gekregen voor de opgelegde MINAS-heffingen. Er ligt nu een wetsvoorstel om de bestaande normen aan te passen. Zodra de nieuwe normen wettelijk zijn vastgelegd worden, zullen de MINAS-aangiften met terugwerkende kracht worden aangepast. De bestaande en voorgestelde normen in het wetsvoorstel voor de vastlegging van fosfaat en stikstof in varkens staan in tabel 1 weergegeven.

Tabel 1 Bestaande en voorgestelde diernormen voor fosfaat- en stikstofgehalten in varkens

Diercategorie	Fosfaat		Stikstof	
	bestaand (kg/dier)	voorstel (kg/dier)	bestaand (kg/dier)	voorstel (kg/dier)
Va1: Pasgeboren biggen	0,02	0,02	0,03	0,02
Va2: Pas gespeende biggen van ca. 6 weken	0,11	0,13	0,20	0,27
Va3: Biggen, geleverd op ca. 10 weken, van ca. 25 kg	0,30	0,31	0,60	0,63
Va4: Vleesvarkens	1,30	1,37	2,60	2,80
Va5: Fokzeugen	2,00	2,51	4,10	5,10
Va6: Opfokzeugen en -beren	1,50	1,53	2,90	3,11
Va7: Fokberen, van ca. 7 maanden en ouder	3,20	3,68	7,40	7,47
Va8: Slachtzeugen	2,40	2,51	4,90	5,10

(Bron: Analyse van MINAS-overschotten op grondloze varkensbedrijven, Expertisecentrum LNV)

Tabel 2 Mineralenafvoer van een gemiddeld zeugenbedrijf op basis van oude en 'nieuwe' normen

Categorie	Aantal dieren	Afvoer fosfaat (kg)		Afvoer stikstof (kg)	
		bestaand	voorstel	bestaand	voorstel
Va1: Doodgeboren biggen	499	10	10	15	15
Va2: Sterfte zuigende biggen	840	92	109	168	227
Va3: Sterfte gespeende biggen	65	20	20	39	41
Va3: Verkochte gespeende biggen	5362	1609	1662	3217	3378
Va6: Uitval/selectie opfokzeugen	5	8	8	15	16
Va8: Uitval/selectie fokzeugen ¹⁰²	245	256	500	520	
Va7: Verkochte fokberen	1	3	4	7	7
Totaal:		1987	2069	3961	4204

Tabel 3 Mineralenafvoer van een vleesvarkensbedrijf op basis van oude en 'nieuwe' normen

Categorie	Aantal dieren	Afvoer fosfaat (kg)		Afvoer stikstof (kg)	
		bestaand	voorstel	bestaand	voorstel
Va4: Sterfte vleesvarkens	170	221	233	442	476
Va4: Verkochte vleesvarkens	6130	7969	8398	15938	17164
Totaal:		8190	8631	16380	17640

aangiften van Praktijkcentrum Sterksel herberekend met de voorgestelde normen.

Zeugenbedrijf

Voor de berekening van de mineralenafvoer met de dieren van een zeugenbedrijf is uitgegaan van een gemiddeld bedrijf. Op een gemiddeld zeugenbedrijf in 2000 waren 237 zeugen, 20 opfokzeugen en 2 dekberen aanwezig. Het aantal grootgebrachte biggen per zeug bedroeg 22,6 en het vervangingspercentage van zeugen was 44 %. Voor een zeugenbedrijf zijn de afvoer van biggen en zeugen de belangrijkste afvoerposten bij de dieren.

Op basis van de voorgestelde diernormen neemt de fosfaat-afvoer met de varkens op een zeugenbedrijf gemiddeld toe met 4,1 % en de stikstofafvoer met 6,1 %.

Vleesvarkensbedrijf

Voor de berekening van de mineralenafvoer met de dieren van een vleesvarkensbedrijf is uitgegaan van een bedrijf met 2000 vleesvarkens. Er is uitgegaan van 3,15 ronden en een uitvalspercentage van 2,7 %.

Op basis van de voorgestelde diernormen neemt de fosfaat-afvoer met de dieren op een vleesvarkensbedrijf gemiddeld toe met 5,4 % en de stikstofafvoer met 7,7 %.

Praktijkcentrum Sterksel

Praktijkcentrum Sterksel heeft nog nooit een MINAS-heffing hoeven te betalen, maar heeft wel een MINAS-gat. In de jaren 1998 en 1999 is er gebruik gemaakt van de varkenspestvrijstelling om heffingen te voorkomen. Door de grote voorraad

mest en voer op 1 januari 1998 was het mogelijk om de in de jaren 1998-2001 meer mest af te voeren en minder voer aan te voeren, waardoor er altijd sprake is geweest van een grotere afvoer dan aanvoer. Op basis van de MINAS-aangiften heeft Praktijkcentrum Sterksel daarom geen MINAS-gat. Maar als de voorraadverschillen worden meegenomen, blijkt er wel degelijk sprake te zijn van een MINAS-gat voor fosfaat, maar niet voor stikstof. Om na te gaan wat het effect is van de voorgestelde normen op het MINAS-gat, zijn de MINAS-aangiften van Praktijkcentrum Sterksel herberekend met deze voorgestelde normen. Op basis van de voorgestelde normen neemt de mineralenafvoer met de dieren van Praktijkcentrum Sterksel toe met 5 à 6 % per jaar over de periode 1998-2001. Het MINAS-gat voor fosfaat neemt hierdoor voor de periode 1998-2001 af met ruim 42 %.

Conclusie

Een deel van het MINAS-gat van Praktijkcentrum Sterksel kan verklaard worden doordat er in werkelijkheid meer mineralen met de dieren is afgevoerd, dan volgens de bestaande normen heeft plaatsgevonden. Maar het MINAS-gat wordt niet volledig gedicht. Gemiddeld is de afvoer van fosfaat met de dieren op een varkensbedrijf volgens de voorgestelde normen 5 % hoger en de afvoer van stikstof 7 % hoger.